

KÖŞK HÖYÜK'DEN ERKEN KALKOLİTİK ÇAĞA AİT BİR YAPI

ALİYE ÖZTAN- EROL FAYDALI

Değerli meslekdaşımız Prof.Dr. Uğur Silistreli'nin vefatı üzerine ara verilen Köşk Höyük kazılarına, Niğde Müzesi adına 1995 yılında tekrar başlanmıştır. Dr. Silistreli tarafından açığa çıkarılan mimari ve küçük eserler, onun anısına ekibimiz tarafından hazırlanmakta olan Köşk Höyük I adlı kitapta yayımlanacaktır. Bu makalenin konusu ise 1995 - 1996 yıllarında açığa çıkarılmış¹, I. kata ait iki evreli bir ev ve buluntularıdır.

MİMARİ:

Köşk Höyük ve devri için özgün olan bu yapı, daha önce kazılmış bir evin güneyinde², ona bitişik konumdadır. Komşusu ile bir duvarı ortak olan ev (1. evre), bir süre sonra geçirdiği yangınla tahrip olmuş, yerine aynı dönemde bir başkası (2. evre) yapılmıştır. Yeni topografik haritada G/11-12 plankarelerinde yer alan evler, ölçü, plan ve iç donanım bakımından farklı özellikler taşımaktadır.

I. Evre:

Konut, ilk inşaa edildiği dönemde 9.00X 6.75 m. ölçülerinde, düzensiz dikdörtgen planlıdır. Duvarlar, farklı ölçülerde düzensiz olarak yapılmıştır. Bunlardan batı yönünde olanı 54-74 cm., kuzeydeki 60- 90 cm., doğudaki 55-74 cm., güneydeki ise 44- 50 cm. arasında değişen kalınlıklardadır. Komşusu ile ortak kuzey duvarı kısmen tahrip olmuştur (Res.1)³. Dış duvarların yapımında 10x 20x8, 20x 30x 12 cm. ölçülerinde kırma taşlar kullanılmıştır. Taş-

¹ Kazılar Niğde Müzesi Müdürü Erol Faydalı'nın başkanlığında, Prof.Dr. Nimet Özgüç ve A.Öztan'ın katılımı ile yürütülmektedir. 1995 -1996 kazılarına Niğde Müzesinden Fazlı Açıkgöz ve Mahmut Altuncan ile Dr. Hatçe Baltacıoğlu, Doç Dr. Süleyman Özkan, Yrd.Doç.Dr. S.Yücel Şenyurt, Ar.Gör. M. And Atasoy, arkeologlar Nurperi Ayengin, Nilgün Gökalp, Nimet Demirci, Leyla Gül, Cem Düzgün, Ebru Tüter, Emrah Çankaya, Ebru Sırma, Mutlu Bozkurtlar katılmışlardır.

² Silistreli 1986: 136, Plan 2. Y/5-6 plankarelerindeki yapı.

³ Bu tahribatın nedeni, DSİ tarafından höyük üstüne açılan sondajda çıkan suyun boru ile bu kısımdan geçirilmesidir.

ların düzgün kenarları iç ve dışa gelecek şeklide yerleştirilmiş, araları küçük taş parçaları ile doldurulmuştur. Kullanılan malzeme Köşk Höyük'ün tamamında olduğu gibi yerli kireçtaşı ve çamur harçtır. Köşelerde örgünün daha özenli yapıldığı, taşların iyice birbirine kaynatıldığı görülmektedir. Dış cephe üç yönde (doğu, güney, batı) sıvasızdır. Buna karşın içteki düzgün sıva birçok kez yenilenmiş, bazı yerlerde 15 cm. kalınlığa kadar ulaşmıştır.

Yapının girişi batı duvarının ortasındadır. İçe doğru hafifce daralan kapı yeri 80 cm. genişliktedir. Eşik, tabandan 10 cm. daha yüksekte yer alır. O da taban gibi sıkıştırılmış topraktan yapılmış, özenle sıvanmıştır (Res.2). Kapının önünde 1.5 m. genişliğindeki bir kısım özellikle düzeltilmiş, böylece eve girişte düzgün bir alan oluşturulmuştur. Bu kısımda girişinin kuzeybatısına, bir ucu yuvarlanarak yapının ana duvarına bağlanan 54 cm. genişlikte küçük bir destek duvarı yapılmıştır. Bu duvar, yerleşimin topografyasına uygun olarak biraz daha batıya uzanan, komşu yapının batı duvarı ile birleşmektedir (Plan.1).

Yapı bir ana oda ve kuzeydoğuda yer alan depodan oluşmaktadır. Girişin iç yüzünde, bir kısmı duvara gömülmüş durumdaki sövelerin ahşap kalıntıları korunmuştur. Bu dikmelerden kuzeyde yer alanın yanından başlıyan, 20 cm. yükseklikte 180X 110 cm. ölçülerinde çamur sıvalı bir işlik, oda duvarına paralel olarak uzanmaktadır. İşliğin bir kenarında evin tandırı yer almaktadır. Tandırın tepesi ve içi, yapının kuzey duvarı ile birlikte tahrip olmuştur (Res. 1-2).

Odanın batı duvarında, kapı ile oda köşesi arasında, tabandan 60 cm. yükseklikte, duvar içine yapılmış 80x 40 cm. lik oval bir niş mevcuttur. Nişin içi de duvarlar gibi özenle sıvanmıştır. Güneybatı köşede, taban üstünde 50x 40 cm. ölçülerinde kilden yapılmış, üstü kısmen kapalı, kutu biçimli bir bölme yer almaktadır (Res.2). Bu bölmenin içine ve üstüne, büyük ve küçükbaş hayvanların boynuzları istiflenmiş, altına da obsidiyenden bir alet bırakılmıştır⁴.

Odanın ortasına yakın bir kısımda 1.20 m. çapında bir ocak yer almaktadır. Ocağın çevresinde, içlerinde yanmış ağaç kalıntıları bulunan, 20 cm. çapında dört delik bulunmaktadır (Res.3). Ana duvarlara yaklaşık olarak eşit uzaklıkta olan bu deliklere yerleştirilen dikmeler, üst yapıyı taşımaktadır.

⁴ Yapıda ele geçen aletlerin % 95'i, silahların tamamı obsidiyenden yapılmıştır. Alet ve silahlar ile çekirdek, yonga ve dilgiler Yrd. Doç Dr. Merih C. Erek tarafından yayınlanacaktır.

Konutta önemli bir işleve sahip olan seki doğuda depo bölmesine, güneyde ana duvara dayanmaktadır. Kare biçimli seki 1.5 m. uzunlukta, 63 cm. yükseklikindedir (Res.3-4). Köşesi yuvarlatılmış, üstü ve yanları düzgün bir biçimde sıvanmıştır. Sekiden 1.09 m. yüksekte, ana duvar içine yapılmış 40x 25 cm. ölçülerinde 2. bir niş (olasılıkla lambalık) bulunmaktadır (Res.4). Sekinin önüne, işliğin üstüne ve önüne yapılmış, düzensiz olarak şekillendirilmiş kilden üç kap yeri, odanın diğer donanımlarıdır.

Konutun doğusundaki depo, ana odadan ince bir duvar ve silo ile ayrılmıştır (Res.5). Doğu duvarına paralel uzanan 25 cm. kalınlıktaki bu duvar, ufak taşların çamur harçla tutturulması ile yapılmıştır. Yapının girişi ile aynı aksa kadar devam eden bu duvar içe doğru döndürülmüş, ucu yuvarlatılarak bitirilmiştir. İnce duvarın orijinal yüksekliğinin seki üstündeki niş hizasına kadar olduğu ve üstünün semerdam şeklinde bitirildiği, ana duvarla birleşen kısımdaki kalıntılardan anlaşılmaktadır (Res.3-4). Depo olarak kullanılan mekanın korunan yüksekliği 2.30 m. dir. Depo kısmında, yapının doğu duvarına, güneydoğu köşesine yakın yere, ilki köşeden 60 cm., ikincisi 1.80 m. uzaklıkta iki dikme konulmuştur. Kısmen duvar içine gömülmüş dikmelerin kömürleşmiş kalıntıları ancak tabana yakın kısımda korunmuştur (Res. 6). Bu dikmelerin tam karşısına, ince duvar üstüne, zeminden 1m. yükseklikte, 20 cm. çapında iki delik açılmıştır. Bu alanda bulunmuş çok sayıda yanmış ağaç kalıntısı, duvardaki dikmelerden bu deliklere bağlanan ahşap rafa ait olmalıdır. Bu kısımdaki enkaz içinde ele geçen bazı kapların da bu rafta korunmuş olmaları gerekmektedir. Kapların üst seviyesinde, silonun kuzeyinde daha yoğun olarak ele geçen, üzerinde kamış ve ağaç izleri olan çamur kalıntıları, çatı örtüsüne aittir. Rafın altında ve girişe yakın kısımda, büyük olanları duvara dayanmış pekçok kap *in situ* durumda ele geçmiştir (Res. 5-6). Küplerin dipleri tabana hafifce gömülmüş, çevrelerinde taban düzeltilmiştir. Deponun kuzey sınırını oluşturan silo, düzensiz oval biçimlidir. Güneydeki daha küçük olan iki bölmeli silo tamamen çamurdan yapılmıştır. Duvara dayalı olan kuzeydeki bölme daha yüksektir. İyice inceltilmiş üst kısmı yuvarlatılmış, içi ve dışı düzgün bir biçimde sıvanmıştır (Res.5). Silo ile odanın kuzey duvarına bitişik durumda, tabandan 20 cm. yükseklikte yer alan, üç göz oluşturacak şekilde hazırlanmış bölüm, olasılıkla kap koyma yerleridir.

Geçirdiği yangın sonrasında yapıda *in situ* olarak ele geçen buluntular, iç donanımın işlevlerini öğrenmemize yardımcı olmaktadır. Konutta buluntuların dağılımı şöyledir: ışık üstünde bir çanak, bir tanrıça figürünü ve bir

ezgi taşı ; işliğin önünde iri bir çanak, iki çömlek, bir vazo, bir ocak ayağı, üç perdah taşı; sekinin üstünde bir boncuk tanesi, bir vazo, iki hayvan biçimli kap, bir bız, bir okucu; sekinin önünde iki çanak, iki vazo, bir mühür, üç bız; eşliğin önünde iri bir çanak; ocağın kuzeyinde bir çanak; silonun önünde iki vazo ile sürtme taşları; silonun büyük gözünde bir okucu; deponun girişinde bir hayvan figürini; depoda iki çanak, beş vazo, dört küp, bir maşrapa, bir fincancık, bir kapak, iki ocak ayağı, iki bız, bir taş kap, bir havan eli ve ezgi taşı.

2. Evre:

Höyüğün eğimine uygun olarak daha yüksekte yer alan, 1995 yılında kazıya bu kısımdan başlandığı için 1 no'lu oda olarak adlandırılan mekanın, yapının 2. evresinde kullanılan bölümü olduğu anlaşılmıştır (Res.1, 7; Plan.2). 1. evre yapısının bir yangınla tahribinden sonra onun doğu duvarı ile kısmen de kuzey ve güney yönlerindeki duvarları kullanılarak, enkazı üstüne 2. evre binası kurulmuştur. Bu yeni yapı için sadece batı yönünde, diğerleri ile aynı teknikte 75- 90 cm. kalınlıklarda düzensiz olarak örülmüş bir duvar yapılmıştır (Res.7). Bu duvar, ilk evre sekisinin ortasından siloya bitişik kap yerlerinin hizasına doğru uzanmaktadır. Böylece, yeni yapı 6.75 x 3.60 m. lik bir alana indirgenmiştir. Giriş yine batı yönündedir (Res.7-8). Ancak 1. evrede yapılan göre biraz güneye kaymıştır. Yapının önünde, 1.20 m. genişlikteki bir alan düzeltilerek kapı önünde düzgün bir zemin oluşturulmuştur. Bu kısımda, arkası yapının dış duvarına dayanmış, tabanına ezgi taşları döşenmiş bir ocak mevcuttur (Res.9).

Bu dönemde de yapının iç duvarları ve girişin de yer aldığı sadece batı duvarının dış yüzü sıvanmıştır. Kapı genişliği 62 cm. dir. Eşik ilk evredeki gibi oda tabanına göre daha yüksekte yer almaktadır. Konutta ele geçen çok sayıda yanmış ağaç kalıntısı çatı örtüsüne aittir. Kömürleşmiş ağaçların 40-60 cm. altındaki sıvalı toprak taban yer yer göçmüştür. Yapıda, biri doğu duvarına dayalı, diğeri bunun karşısında batı duvarına yakın durumda iki ocak mevcuttur (Res.7). Bunlardan batıdaki, eski ve kırık ezgi taşlarından yapılmıştır. Doğudaki diğeri ocağın önüne, biri güney duvarı dibine olmak üzere, kilden iki kap yeri yapılmıştır. Yapıda, taban üstünde iki çanak, bir çömlek, sekiz vazo, bir küp, bir maşrapa, bir tanrıça figürini, iki ağırşak, üç bız, iki şiş, iki sap, bir perdah taşı ile çok sayıda sürtme ve ezgi taşı; eşikte bir çanak, bir ezgi taşı; dıştaki ocağın yanında iki çömlek ve bir çanak ele geçmiştir. Kapla-

rın hemen hepsinin yanına ya da içine sayıları 2-5 arasında değişen obsidiyen alet ve okuçları bırakılmıştır.

Bu yapının iki evresinden de toplanan odun kömürü parçaları P.I. Kuniholm ve ekibi tarafından incelenmiştir. Bu çalışmalar, yapıda meşe ve çam türlerinde olmak üzere en az 54 ağacın kullanıldığını göstermiştir. 1 ve 2. evrede kullanılan ağaçların kesim yılları arasında 53 yıllık bir fark bulunmaktadır. Bu da söz konusu yapının inşasından 53 yıl sonra, geçirdiği yangın arkasından 2. evrede, aynı insanlar tarafından tekrar yapıldığını göstermektedir. Yeni yapım sırasında, eski yapının işe yarar durumdaki bazı ağaçları da kullanılmıştır. 2. evreye ait dendrokronolojik ölçüm yapılan ağaçlardan alınan örnekler C 14 yöntemiyle de tarihlendirilmiştir. Bu son yöntemin verdiği tarih M.Ö. 4883± 120 dir⁵. Söz konusu iki yöntemin eşleştirilmesi sonucunda 2. evre için M.Ö. 4890 ± 120; 1. evre için M.Ö. 4943 ±120 tarihi belirlenmektedir. Bu sonuç Köşk Höyük I. katının U. Silistreli tarafından göreceli olarak belirtildiği gibi Erken Kalkolitik Çağa ait olduğunu göstermektedir.

I. SERAMİK

Köşk Höyük'deki bu yapının her iki evresinde ele geçmiş olan seramikler kendi kendine yeten bir konutta karşılaşılabilecek niteliktedir. Büyük depo küplerinden pişirme kaplarına, orta boy çanaklardan fincanlara kadar değişen günlük işlerde kullanılan kaplar çoğunluktadır. Bunların yanında, kültür hizmeti de yapabilecek hayvan biçimli kaplar ya da çift ağızlı özel biçimler de mevcuttur. Yapılarda ele geçen seramik parçalarını da değerlendirmeye almak, bu makalenin kapsamını çok genişleteceğinden, burada onların sadece genel özelliklerine değinilmiş, benzerleri olan tüm kapların tanıtımı yoluna gidilmiştir.

Seramiklerin teknik ve şekilleri iki evrede de aynıdır. Çoğunluğu devetüyü hamurludur. Bunları azalan sayılarda, sırasıyla kahverengi, siyah, gri ve kiremit rengi hamurlular izlemektedir. Kireç ve kum katkı bütün seramiklerde mevcuttur. Mika ve kapların boyutları ile orantılı olarak değişen büyüklükte taş da katkı olarak kullanılmıştır. Tamamı elde şekillendirilmiş olan seramikler genellikle ince cidarlıdır. Küçük boy kaplar oldukça iyi pişirilmiş-

⁵ Kuniholm 1998: 54; Bu makale baskı aşamasında iken radyokarbon ve dendrokronoloji tarihlerinde yapılan düzeltmelerle I. kat için M.Ö. 4911+102/-58 tarihi verilmiştir. Kuniholm-Newton 2002: 275-276 Diğer tarihleri buna göre değiştirmek gereklidir.

tır. Buna karşılık büyük boyda olanlar katkılarının da etkisiyle daha gevrek-
tir. Köşk Höyük çömlekçilerinin ateşe tam hakim olmadıkları, bir kısım kap-
ların iç veya dış yüzeylerinin gri-siyah, kahverengi-devetüyü, kırmızı-pembe
alacalı olmasından anlaşılmaktadır. Bunlarda daima siyah ya da koyu gri bir
öz oluşmuştur.

Kapların yarıya yakın kısmı, hamurları renginde bırakılmıştır. Hamuru
renginde bırakılanların bir bölümü ıslakken sıvazlanmıştır. Diğerleri, çoğun-
lukla hamurları renginde kalın bir astara sahiptir. Az sayıdaki kabın dışı si-
yah, içi devetüyü astarlıdır. Astarlı kaplar daima çok iyi perdahlanmış, kap-
lara adeta metalik bir görünüm kazandırılmıştır.

İki evrede de boya bezekli tek bir parça yoktur. Diğer kazı alanlarında
bulunmuş, Köşk Höyük'e ithal edilmiş boya bezekli az sayıdaki iki seramik
türü bir yana bırakılırsa, bu durum I. kat için genel bir özelliktir. Buna kar-
şın her iki evrede de kapların bir kısmı kabartma bezeklidir. Çoğunlukla
boğa boynuzu biçiminde olan bezeme, irili ufaklı her kaba uygulanmıştır.
Bir başka bezek, iri küplerin kulpları üstüne yapılmış kaş ve göz motifleridir.

Seramiklerin büyük kısmı Köşk Höyük I. katından iyi tanınan biçimler-
dedir. Az sayıdaki yeni form ise kap repertuarının genişlemesine yardımcı
olmaktadır. Çanaklar dışında bütün formlarda dik boyunlar tipiktir. Çoğu
kapta, boynun gövdeye birleşen kısmı sığ bir yivle belirtilmiştir. Kapların bü-
yük kısmı, ortası içe doğru çukurlaştırılmış düz diplidir. Bazen bu diplerin
kenarları özellikle kalınlaştırılarak adeta bir halka dip oluşturulmuştur. Yatay
ya da dikey olarak bağlanan kulplar çoğunlukla oval kesitlidir. Yatay olarak
bağlanan bazı şerit kulpların gövdeye birleşen kısımları yassılanmış, kenarları
yuvarlatılmıştır (Res. 24, 27, 44, 47; Çiz. 8, 20, 23). Bu kulp tipi Köşk Höyük
I. katı için tipiktir.

İki evrede de bazı kaplarda ilginç tamir izleri bulunmaktadır. Tamir için
uygulanan yöntem, depoda bulunmuş olan küplerden birinde en iyi şekilde
görülmemektedir. Buna göre, kullanım sırasında kapta oluşan çatlaklar iç ve
dıştan ziftle⁶ doldurulmakta, bu dolgunun üstüne yumuşakça kabuklarının
parçaları yapıştirılarak çatlaklar desteklenmektedir (Res.29b). Çanak, vazo
gibi daha küçük boyutlu kaplar ise sadece ziftle doldurularak sağlamlaştırıl-

⁶ Dolgu olarak kullanılan siyah renkli maddeden alınan örnek MTA Başkanlığı laboratu-
varlarında incelenmiştir. Verdikleri raporlar Ek.1-2 de sunulan Dr. Selami Toprak ve Ergun
Kaptan'a bu katkılarından dolayı teşekkür borçluyuz.

miştir. Ziftin, Akeramik Neolitik dönemden beri Anadolu'da çeşitli eşyaların yapımında kullanıldığı bilinmektedir⁷. Köşk Höyük insanların da bu malzemeyi yalıtım özelliğini bilerek kullandıkları anlaşılmaktadır. Yerleşime en yakın zift/ asfalt yatakları Çamardı (bitümlü şeyl) ve onun hemen güneyinde Karaisalı'da (katran ve asfalt) bulunmaktadır⁸. Tamir için bu yatakların birinden getirilen malzeme kullanılmış olmalıdır.

1. EVRE SERAMİKLERİ:

1. Çanaklar: Köşk Höyük'ün en yaygın biçimlerindedir. İç ve dış yüzleri astarlı, parlak perdahlıdır. Çanaklar kulplu ve kulpsuz olmak üzere iki ana gruba ayrılırlar.

a. Kulpsuz Çanaklar: Gövde ve dip şekillerine göre üç gruba ayrılırlar. Bunlardan ilki, yuvarlak omuzlu ve gövdeli olanlardır. Bütün yerleşim yerlerinde, her dönemde karşılaşılan en yaygın tiptir. İkinci gruptaki çanaklar, diplerinin iyice yükseltilerek adeta pedestal durumuna getirilmiş olmaları ile diğerlerinden ayrılırlar. Bu pedestale, birbirinden eşit uzaklıkta üç delik açılmıştır. Aynı tip çanaklar Hacılar ve Kuruçay Erken Kalkolitiği ile Demircihöyük'den de bilinmektedir⁹. Çanakların üçüncü grubu, hafif keskinleştirilmiş omuzları dibe yakın, ortası çukurlaştırılmış kenarı kalın düz diplidir.

b. Kulplu Çanaklar: Kulpsuz çanakların ilk grubuna benzer biçimli, iri boyutlu kaplardır. Köşk Höyük'ün yeni formlarından olan kulplu iri çanakların yakın benzeri Yümüktepe XXIV. katta, daha küçük boyutlu olanları Kuruçay Höyük'te mevcuttur¹⁰.

- Kş.95.167 (Res.10)

y.10 , ağ.ç.24.4, dip ç. 8 cm.

Odada işliğin üstünden.

Kahverengi¹¹ (5 Y4/2) hamuru kireç, kalker, mika katkılı. İçi dışı siyah isli. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli, düz dipli.

⁷ Rosenberg- Peasnell 1998: 199, Fig. 7; Stein *et alii* 1998: 158 vd.

⁸ Prof.Dr. İ. Akarsu tarafından hazırlanmış TPAO haritasında bölgedeki yataklar görülmektedir.

⁹ Mellaart 1970, 112, Fig. 64/9, 90/33; Duru 1994a: 40,43,46, Lev. 108/21, 143/9, 164/7; Seeher 1978: 90, Tafel 16/17

¹⁰ Garstang 1953: Fig. 34; Duru 1994a: 41-42,A3, B3, Lev. 120/2, 122/5

¹¹ Belirtilen renklerin Munsell 1975'deki numaraları parantez içinde verilmiştir.

- Kş.95.166 (Çiz.1)

y.6.5, ağ.ç.14.3, dip ç. 2.8 cm.

Odada, ortadaki ocağın kuzeyinden.

Kahverengi (5 Y 4/2) hamuru kireç, kum, mika katkılı. Islakken sıvazlanmış. İçi ve dışının yarısı siyah isli. Basit ağız kenarlı, yuvarlak omuzlu, ufak çukurlaştırılmış dipli.

- Kş. 95.174 (Çiz.2)

y.7, ağ.ç.12.7, karın g.12.4, dip ç.3.5 cm.

Odada sekinin önünden.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru bol kum, kireç ve mika katkılı. Kahverengi, siyah, gri alacalı yüzeyi ıslakken sıvazlanmış. Basit ağız kenarlı, hafif keskinleştirilmiş omuzu dibe yakın, ortası çukurlaştırılmış düz dipli.

- Kş. 96.48 (Res.11)

y.4.9, g. 10.2, ağ.ç. 10.6 cm.

Depodan, 4 nolu kap.

Siyah hamuru ince kum katkılı. İçi, dışı siyah astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarı hafifçe dışa çekilmiş, hafifçe keskinleştirilmiş omuzlu, ortası çukurlaştırılmış düz dipli.

- Kş. 95.165 (Çiz.3)

y. 6.2, ağ.ç. 13.5, dip ç.5.7 cm.

Odada sekinin kuzeybatı kenarından.

Siyah hamuru kireç, kum, mika ve orta boy taş katkılı. Hamuru renginde astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, konik gövdeli, konik kaidesi üç delikli.

-Kş.96. 60 (Res.12)

y.7.5, ağ.ç.17.5, dip ç. 6 cm.

Depodan, 8 nolu kap.

Siyah hamuru ince ve orta boy kum, kireç katkılı. İçi, dışı siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, konik gövdeli, konik kaidesi üç delikli.

- Kş. 96. 58 (Res.13;Çiz.4)

y. 24, ağ.ç.64, dip ç. 11.5 cm.

Odanın kapısı ile işlik arasından.

Devetüyü (10 YR 5/4) hamuru bol kireç, kum katkılı. Dışı, içte sadece ağız kenarının altı siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, dibe doğru daralan gövdeli, ortası çukurlaştırılmış dipli. Ağız kenarı altundan çıkıp omuza bağlanan çift kulbu oval kesitli.

- Kş.98. 6 (Res.14)
y.29, ağı.ç. 52, dip.ç. 11 cm.
Odada işliğin önünden.

Kirli devetüyü (10 YR 5/4) hamuru kum ve kireç katkılı. Hamuru renginde astarlı, perdahlı. İçi ve dışı yangından islenmiş. Basit ağız kenarlı, yuvarlak omuzlu, ortası çukurlaştırılıp kenarları kalınlaştırılmış düz dipli. Ağız kenarının hemen altına dik olarak bağlanmış kulpları yuvarlak kesitli.

2. Çömlek: Köşk Höyük'de 1. evre konutunda ele geçen ve tamamlanabilen tek çömlek kulplu mutfak kabı tipindedir.

- Kş. 96. 59 (Res.15;Çiz.5)
y. 22.5, ağı.ç.27 cm.
Odada işliğin önünden.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kireç ve kum katkılı. Hamuru renginde bırakılmış, dışı yangından gri siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli ve dipli. Omuz üstündeki karşılıklı dik kulpları oval kesitli.

3. Vazo: Köşk Höyük' ün yaygın biçimlerinden olan vazolar, daima dik boyunlu, yuvarlak gövdeli olarak yapılmıştır. Kulplu, kulpsuz tipleri tanınmaktadır. 1. evre evinde bulunan vazoların tamamı kulpludur. Bunlardan biri, kulbunun ceylan başı ile bezeli olması bakımından ayrıcalık göstermektedir (Res.16;Çiz.6). Kulbunun şekli dışında, bu vazonun en yakın benzeri Güvercinkayası'nda mevcuttur¹² Dört örnekle temsil edilen bir başka vazo grubu, karın genişliği üstünde, ikişer tanesi birbirine yakın olarak bağlanmış, karşılıklı dört, dik kulpludur (Res.18-21;Çiz.7,9). Diğer vazolar yatay ya da dikey olarak bağlanmış iki kulplu tiplerdedir. İki vazoda, kulbun üst bağlantısından çıkan boynuz şeklinde kabartma bezek bulunmaktadır (Res.24;Çiz.6). Aynı bezeğe sahip kulplar, Kuruçay Erken Kalkolitik Çağın da tanınmaktadır¹³.

¹² Gülçur- Endoğru 1999: 82, Çizim: 5,1

¹³ Duru 1994a: Lev. 197/ 2, 4

- Kş.95.175 (Res.16;Çiz.6))
y.13.5, ağ.ç. 12.2, karın g.15 cm.
Odada sekinin önüne düşmüş.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru kireç, kum, mika katkılı, hamuru renginde astarlı, parlak perdahlı. Yarıdan çoğu yangından kararmış. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boynun gövdeye bağlanan kısmında sığ bir yiv oluşturulmuş, keskin karınlı, hafif çukur dipli. Kulbu, kabın karın genişliğinden çıkan boynu, ağız kenarına bağlanan boynuzları ile ceylan başı şeklinde yapılmış. Kulp keskinliğinde yer alan kabaca şekillendirilmiş başta gözler kabartma olarak belirtilmiş. Kulbun karşısında, karın genişliği üstünde memecik şeklinde iki bezeme mevcut.

-Kş. 97.7 (Res.17)
y.22.1, ağ.ç. 14.2, karın g. 20.4, dip ç. 7.3 cm.
Odada, sekinin önünden.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kum ve kireç katkılı, siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, aşağı doğru hafifce daralan konik boyunlu, boyun dibi sığ yivli, keskin karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Ağız kenarı altında birbirine yakın konumda kulba ait iki bağlantı korunmuş. Olasılıkla, bir önceki vazo gibi ceylan başı şeklinde bir kulba sahip.

- Kş.96.56 (Res.18;Çiz.7)
y.42.5, ağ.ç.19.4, karın g. 34.2 cm.
Odada, siloya dayalı.

Kirli deveyüyü (10 YR 5/4) hamuru kum ve kireç katkılı. Dışı gri-siyah alacalı astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, yumurta gövdesi düzensiz, ortası çukurlaştırılmış düz dipli.Karın genişliği üstündeki oval kesitli dört dik kulbu, ikişer tanesi birbirine yakın olarak bağlanmış.

- Kş.98.2 (Res.19)
y. 44.6, ağ.ç. 19, karın g. 33.5 cm.
Depodan, 5 nolu kap.

Kirli devetüyü (10 YR 5/4) hamuru kum ve orta boy taş katkılı. Hamuru renginde alacalı astarlı, perdahlı. Dışı yangından gri, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, şişkin gövdeli, ortası çukurlaştırılmış düz dipli. Karın genişliği üstündeki oval kesitli dört dik kulbu, ikişer tanesi birbirine yakın olarak bağlanmış.

- Kş.98.3 (Res.20)

y. 41.8, ağ.ç. 20.3, karın g. 35.5 cm.

Depodan, 7 nolu kap.

Açık devetüyü (7.5 YR 7/4) hamuru ince kum ve küçük taş katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Dışı yangından gri, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, şişkin gövdeli, ortası çukurlaştırılmış düz dipli. Boynun gövdeye birleşen kısmı yivli. Karın genişliği üstündeki oval kesitli dört dik kulbu, ikişer tanesi birbirine yakın olarak bağlanmış.

- Kş.97. 1 (Res.21)

y. 46, ağ.ç. 19.7, karın g. 35.5 , dip ç. 6.6 cm.

Odada işliğin önünden.

Devetüyü (5 Y 8/4) hamuru kireç ve kum katkılı. Hamuru renginde astarlı, parlak perdahlı. Yangından büyük kısmı siyahlaşmış. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, keskin karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Boynun gövdeye birleşen kısmı bir yivle belirtilmiş. Karın genişliği üstündeki karşılıklı dik kulpları oval kesitli.

- Kş. 98.4 (Res.22)

y.41.5, ağ.ç. 23.7, karın g. 35.4 cm.

Depodan, 3 nolu kap.

Açık devetüyü (7.5 YR 7/4) hamuru kum ve kireç katkılı. Hamuru renginde astarlı, perdahlı. Dışı yangından yer yer grileşmiş. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, şişkin gövdeli, çukurlaştırılmış ufak düz dipli. Boynun gövdeye birleşen kısmı yivli. Karın genişliği üstündeki oval kesitli kulpları dik olarak bağlanmış. Kulpların üstünde uçlara doğru kıvrılan boynuz şeklinde kabartma bezekler mevcut.

- Kş.96. 54 (Çiz.8)

mev. y. 24.5, karın g. 29 cm.

Odada sekinin önünden.

Devetüyü (5 YR 6/4) hamuru kireç ve kum katkılı. Dışı siyah alacalı astarlı, perdahlı. Başlangıcından itibaren boynun üst kısmı kırık. Şişkin karınlı, ortası çukurlaştırılmış düz dipli. Karın genişliği üstüne yatay olarak bağlanmış kulplarının gövdeye birleşen kısmı biraz kabartılarak yassıtılmış, ortası sivriltilmiş.

- Kş. 98. 5 (Res.23)
y. 44.6, ağ.ç. 22.5, karın g. 42 cm.
Depodan, 11 nolu kap.

Devetüyü (10 YR 6/4) hamuru kum ve kireç katkılı. Hamuru renginde astarlı, perdahlı. Yangından gri, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, ağza doğru hafifçe genişleyen boyunlu, şişkin karınlı, çukurlaştırılmış ufak düz dipli. Boynun gövdeye birleşen kısmı yivli. Karın genişliği üstündeki yatay kulplarının gövdeye birleşen kısmı basık.

- Kş.97.5 (Res.24)
mev. y. 31.5, karın g. 33, dip ç. 8.7 cm.
Depodan, 6 nolu kap.

Devetüyü (10 YR 7/3) hamuru kum ve kireç katkılı. Dışı siyah, koyu gri alacalı astarlı, perdahlı. Boynun gövdeye birleşen kısmı yivli, şişkin karınlı, ufak düz dipli. Karın genişliği üstündeki oval kesitli yatay kulplarından biri daha dik olarak tutturulmuş.

4. Küpler: Büyük boy vazo formunda yapılmış olan küpler Köşk Höyük'ün hemen her evinde bulunmaktadır. Kulpları üstünde kabartma olarak yapılmış boynuz veya kaş, göz bezekleri bakımından çeşitlilik gösterirler. Bu tip bezeklere sahip kaplar Anadolu'da Neolitik Çağ'dan itibaren yaygın olarak görülürler¹⁴.

- Kş.96.47 (Çiz.9)
y.62, ağ.ç. 34, karın g. 52.5 cm.
Odada, silonun batısından.

Kahverengi (10 YR 5/3) hamuru kireç, kum katkılı. Dışı devetüyü, gri, siyah isli, yangından renk değiştirmiş. Islakken sızazlanmış. Basit ağız kenarlı, kısa silindir boyunlu, yumurta gövdesi düzensiz, yuvarlak dibi hafifçe düzeltilmiş. Karın genişliği üstündeki oval kesitli dört dik kulbu, ikişer tanesi birbirine yakın olarak bağlanmış. Kullanıldığı dönemde çatlayan vazo ziftle tamir edilerek tekrar kullanılmış.

- Kş.96. 53 (Res.25)
y. 57.5, ağ.ç. 22, karın g. 40 cm.
Odada sekinin önünden.

¹⁴ Mellaart 1970: 106 v.d., Fig 56/1,3; Alkım 1986:122- 123. Diğer paralellerinin devirleri ve yayılış alanları için bkz. a.g.e. :123, dip not 17- 27; Gülçur *et alii*. 2000: 58, Çizim:2:2; 3:5; 4:1

Kahverengi (7.5 YR 6/4) hamuru kireç ve kum katkılı. Dışı devetüyü siyah alacalı astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, ağız kenarına doğru hafifce daralan silindirik boyunlu, şişkin karınlı, düz dipli. Boynun gövdeye birleşen kısmı bir yivle belirtilmiş. Karın genişliği üstündeki karşılıklı dik kulpları oval kesitli. Kulbun üst bağlantısında boynuz şeklinde kabartma bezek mevcut.

-Kş. 96-55 (Res.26a,b;Çiz.11)
y.52, ağ.ç. 31, karın g. 47.5 cm.
Depodan, 9 nolu kap.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru kireç, kum ve mika katkılı. Dışı siyah astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, dik boyunlu, şişkin karınlı, yuvarlak dipli. Karın genişliği üstündeki oval kesitli dik kulplarının üstünden çıkan hilal biçimli iki kabartma ve içindeki birer kabarcık nokta halinde kaş ve göz tasviri mevcut.

-Kş. 97-13 (Res.27)
mev. y. 57.6, karın ç. 63, dip ç. 10.7 cm.
Depoda 10 no'lu kap.

Açık devetüyü (10 YR 7/3) hamuru bol kum ve orta boy taş katkılı, hamuru renginde bırakılmış, dışı ıslakken sıvazlanmış. Büyük kısmı yangının etkisiyle siyahlaşmış. Boyundan üstü kırık, boynun gövdeye birleşen kısmı derin yivli, şişkin gövdeli, yuvarlak dipli, ortası çukurlaştırılmış ufak düz dipli. Yatay olarak bağlanmış oval kesitli kulplarının kaba birleşen kısımları yassıtulup kenarları yuvarlatılmış. Kulpların üstündeki, bir uçları kulplarla bağlantılı olan hilal biçimli iki kabartı, olasılıkla boğa boynuzlarını simgelemektedir.

-Kş. 97-14 (Res.28)
mev. y. 73.2, karın g. 75 cm.
Depoda 2 no'lu kap.

Açık devetüyü (10 YR 7/3) hamuru kum ve orta boy taş katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Dışı yangından dolayı gri-siyah alacalanmış. Boyun dibinden itibaren üstü kırık, şişkin gövdeli, sivri dipli. Karın genişliği üstüne, dik olarak bağlanmış çift kulpları yuvarlak kesitli.

-Kş. 01-1 (Res.29a-b)
y. 97, ağ.ç. 47.5, karın g. 80 cm.,
Depoda 1 nolu kap.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru kum ve orta boy taş katkılı, dışı siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, kısa dik boyunlu, şişkin gövdeli sivri dipli. Karın genişliği üstündeki dik kulpları oval kesitli. Boyun ve gövdedeki çatlaklar ziftle doldurularak tamir edilmiş. Ziftli kısım iç ve dışta yumuşakça kabuklarının parçaları ile desteklenmiş(Bk. Ek. 1-2 deki raporlar).

5. Hayvan Biçimli Kap: Kaplumbağa biçimli iki kap¹⁵, Anadolu'dan bilinen hayvan biçimli kaplara yeni bir form eklemektedir. Eridu'nun VIII. katında bulunmuş, Ubeyd 3 ve 4 evrelerine tarihlenen¹⁶, Mezopotamya'nın kaplumbağa biçimli kaplarından tamamen farklı bir anlayışta yapılmışlardır. Evin sekisi üstünde korundukları anlaşılan kaplar, renk ve detaylardaki bazı farklar dışında benzer özelliklere sahiptir. Doğal olarak biçimlendirilmiş gövdenin üst kısmı dik boyunlu bir vazo şeklindedir. Başu korunmuş olan örnekte, gözlere obsidiyen parçaları kakılmıştır. Anadolu'da Kalkolitik çağ hayvan ya da insan biçimli kaplarında, bazı figürinlerde de görülen bu uygulama, onlara canlılık kazandırmak amacıyla yapılmıştır¹⁷.

- Kş. 96- 50 (Res.30; Çiz.12)

y. 11.6, g. 18.5X 15.5 cm.

Sekinin üstünden.

Siyah hamuru ince kum,mika ve kireç katkılı. Dışı siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, kısa silindirik boyunlu, boynun gövdeye birleşen kısmı bir yivle belirtilmiş. Basık oval gövde ile birlikte yapılan kısa küt bacakların eklemleri kabartma olarak gösterilmiş. Önde bacak eklemlerinden çıkan boyna bağlanan kabartma bir hat hayvanın başa'sını belirtmekte. Kısa boyunlu, çenesi hafif sivri, yuvarlak göz çukurlarına obsidiyen parçalar kakılmış, ağız küçük bir çukur halinde, gerdanı belirtilmiş. Ön sol bacak önde sağ biraz arkada, sağ arka bacak önde solu arkada olmak üzere yürür durumda. Hayvanın yürüyüşüne uygun olarak baş hafif sola yatırılmış. Kuyruk kabın çanak kısmı üstünde küçük bir kabarcık halinde gösterilmiş. Ayakların içi boş olarak yapılmış. Ağız kenarı altını gövde üstüne bağlayan karşılıklı dik kulpları yuvarlak kesitli.

¹⁵ 1990 yılı kazılarında, benzer tipte bir kap parça halinde ele geçmiştir.

¹⁶ Safar *et alii* 1981: 156, Fig. 73, 82 9, 105

¹⁷ Mellaart 1970: Pl. 172, 176; Silistreli 1985: 32- 33, Res. 7; Duru 1994a: 189/3, 192/12, 194/2, 195/ 3

- Kş. 96- 51 (Res.31; Çiz.13)

y. 10.1, g. 13.7 cm.

Sekinin üstünden.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru ince kum, kireç ve mika katkılı. Hamuru renginde bırakılmış, ıslakken sıvazlanmış. Basit ağız kenarlı, kısa silindirik boyunlu, basık oval gövdeli. Birbirine yakın olarak yapılmış ön ve arka ayaklarında eklemeler belirtilmiş. Baş ve başın üstünde ağız kenarında yer alan ilmek kulbu kırık. Kuyruk arka bacaklar arasında küçük bir kabartma halinde gösterilmiş. Diğer örnekte olduğu gibi, karşılıklı kulplarından birinin bağlantı yerleri korunmuş.

6.Maşrapa: Köşk Höyük'de az tanınan maşrapalardan bir örnek bu evde ele geçmiştir.

- Kş. 96- 49 (Res.32; Çiz.14)

y. 11.4, ağ.ç. 9, g. 11 cm.

Depodan.

Devetüyür (10 YR 7/4) hamuru kireç ve kum katkılı, hamuru renginde bırakılmış, ıslakken sıvazlanmış. İçi, dışı yangından kırmızı, gri, siyah islenmiş. Basit ağız kenarlı, kısa silindir boyunlu, yuvarlak gövdeli, düzensiz düz dibi hafifçe içe doğru çukurlaştırılmış. Ağız kenarı altını omuz genişliğine bağlayan kulbu oval kesitli.

7. Fincan: Ele geçen tek fincan küçük boyutlu ve kabaca şekillendirilmiştir.

- Kş. 96- 39 (Çiz.15)

y. 3.8, ağ.ç. 3.8 cm.

Depodan.

Devetüyü (10 YR 5/3) hamuru kireç, kum, mika katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Basit ağız kenarlı, düzensiz yuvarlak gövdeli, sivri dipli. Ağız kenarı dıştan bastırılarak inceltilmiş. Omuz genişliği üstündeki kulbu kırık.

8.Kapak: Köşk Höyük'den farklı tipleri bilinen kapaklara katılan bu yeni örnek, minyatür ölçülerdedir. Benzerleri Kuruçay Höyük, Höyücek ve Güvercinkayası'nda bulunmaktadır¹⁸.

¹⁸ Duru 1992: 558, Lev. 23/3; Duru 1994a; 20, Lev. 56/3, 98/5 (Geç Neolitik); Gülçür - Endoğru 1999:82, Çizim: 5, 3; Res. 15 de huni olarak tanımlanmış kap.

- Kş. 96- 36 (Çiz.16)

y.2.7, g.6.5 cm.

Depoda, küplerin arasından.

Siyah hamuru ince kum ve mika katkılı, gri- siyah alacalı astarlı, perdahlı. Kaba oturan kısmı yuvarlatılmış, içi çukur, konik gövdeli bir çanak şeklinde, tepesinde eğri olarak açılmış bir delik bulunmakta.

9. Kap Altığı: Evin deposunda bulunan kaba, çanak biçimli üç kap, Köşk Höyük seramiklerinde görülmeyen geniş düz dibe sahiptir. Bu kapların onlarla birlikte bulunan yuvarlak dipli şişkin gövdeli vazo ve küplerin taşınması sırasında kullanılmış olabileceklerini düşünmekteyiz.

- Kş. 96- 40 (Çiz.17)

y.15, ağı.ç.26 cm.

Depodan, 10 nolu kabın dibinde.

Kiremit rengi (10 YR 7/4) hamuru orta boy taş, kum, kireç katkılı. Hamuru renginde bırakılmış, içi dışı yangından islenmiş. Basit ağız kenarlı, dibe doğru hafifce daralan konik gövdeli, geniş düz dipli.

- Kş. 96- 41

y.14.5, ağı.ç. 25.5 cm.

Depodan.

Kiremit rengi (10 YR 7/4) hamuru orta boy taş, kum, kireç katkılı, hamuru renginde bırakılmış. İçi, dışı yangından islenmiş. Basit ağız kenarlı, dibe doğru hafifce daralan konik gövdeli, geniş düz dipli. Ağız kenarı zedeli.

- Kş. 96- 42 (Res.33)

y.16, ağı.ç. 28.5 cm.

Depodan.

Kahverengi (7.5 YR 6/4) hamuru orta boy taş, kum ve kireç katkılı. Hamuru renginde bırakılmış. İçi, dışı yangından islenmiş ve kararmış. Basit ağız kenarlı, dibe doğru hafifce daralan konik gövdeli, geniş düz dipli. Ağız kenarı zedeli.

10. Ocak Ayakları: Konutun oda ve deposunda ele geçen ocak ayakları iki tiptedir.

a. Birinci tip ayaklar, iki ucu boynuz şeklinde sivriltilmiş, düz diplidir. Hafifce yuvarlatılmış arka kısımlarında bir kulp veya delik bulunmaktadır.

- Kş. 95- 176 (Res.34; Çiz.18)

y.26, g. 26.5, k. 17.5 cm.

Odada işliğin önünden.

Devetüyü (10 YR 7/4) hamuru orta boy taş ve kum katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Yangından yer yer islenmiş. Kapların oturacağı kısım, uçları yuvarlatılmış boynuz şeklinde. Tabanı, köşeleri yuvarlatılmış üçgen biçiminde. Ayağın dış kısmına gelen kısma, köşeye yakın bir yere açılan yuvarlak delik tabanın biraz üstünde son bulmakta.

- Kş. 96- 46 (Res.35)

y.20, g.32, k.12 cm.

Depoda 1 no'lu küpe dayalı.

Kahverengi (7.5 YR 6/4) hamuru kireç ve kum katkılı,hamuru renginde bırakılmış, üzeri yer yer isli. İki ucu boynuz şeklinde çıkıntılı. Hafif bombeli dış yüzün ortasında yatay ilmek kulbu mevcut. İç yüzü ve altı düz.

b. İkinci tip kaide, kabaca şekillendirilmiş silindir biçimlidir. Üstü hafifçe çukurlaştırılmıştır.

- Kş. 96- 45 (Res.36)

mev.y. 12.5, g. 10.3 cm.

Depoda, silonun doğusundan.

Devetüyü (10YR 7/4) hamuru bol kireç ve kum katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Düzensiz silindir biçimli, altı düz, üstü hafifçe çukurlaştırılmış.

2. EVRE SERAMİKLERİ:

1. **Çanaklar:** Önceki evrenin kulplu ve kulpsuz tipdeki çanakları ile temsil edilmektedir.

-Kş. 97.11 (Res.37)

y.15.2, ağ.ç.37, dip ç. 10.6 cm.

Yapı dışındaki ocağın yanından.

Kirli devetüyü (7.5 YR 6/4) hamuru kum katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Yangından içi, dışı kahverengi, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Kullanıldığı dönemde ağız kenarında oluşan çatlak ziftle doldurulmuş.

-Kş. 97.12 (Res.38)
y.14.5, ağ.ç.32.2, dip ç. 8.1 cm.
Odadan.

Açık devetüyü (10 YR 6/2) hamuru kum katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Yangından dışı yer yer siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli, ortası hafif çukurlaştırılmış yüksek düz dipli.

-Kş. 97.9 (Res.39)
y.17.4, ağ.ç.43.4, dip ç. 12 cm.
Odanın eşik kısmından.

Kızıl kahverengi (2.5 YR 5/6) hamuru kum, kireç ve küçük taş katkılı, hamuru renginde astarlı, dışı perdahlı. Yangından içi, dışı kahverengi, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Ağız kenarı altını omuza bağlayan oval kesitli kulpları dik olarak tutturulmuş. Çatlakları ziftle doldurulmuş, bu kısımların üstüne yumuşakça kabuklarının parçaları yapıştırılmış.

-Kş. 97.10 (Res.40)
y.15.1, ağ.ç.43, dip ç. 10.4 cm.
Odadan.

Devetüyü (10 YR 6/4) hamuru kum katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Yangından içi, dışı kahverengi, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, yuvarlak gövdeli, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Ağız kenarı altını omuza bağlayan oval kesitli kulpları dik olarak tutturulmuş. Kullanıldığı dönemde çatlamış olan kulplarından birinin iki yanı ve gövdesi ziftle onarılmış.

2.Çömlekler: Kulplu ve kulpsuz tiplerle temsil edilmektedir. Kulpsuz olanlarda, karın genişliği üstünde kabartma olarak yapılmış boynuz biçimli bir bezeme yer almaktadır. Bu tipin en yakın benzeri, Can Hasan'da Geç Neolitik tabakada mevcuttur¹⁹. Çömleklerden birindeki bezeme, boynuzların arasına eklenen dikdörtgen biçimli bir kabartma ile zenginleştirilmiştir.

-Kş.95- 171 (Res.41; Çiz.19)
y. 21, ağ.ç.26.5, karın g. 30.5 cm.
Odada 8. kap.

¹⁹ French 1968: 52, Fig. 5

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kireç, mika ve küçük taş katkılı. Hamuru renginde bırakılmış. Dışı gri, siyah, devetüyü alacalı. Basit ağız kenarlı, keskin omuzlu, çukurlaştırılmış düz dipli. Omuz keskinliği üstüne karşılıklı olarak kabartma boğa boynuzu bezeme yapılmış.

-Kş.97- 6 (Res.42)

y. 21, ağ.ç.26.5, karın g. 30.5 cm.

Yapı dışındaki ocağın yanından.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kireç, kum ve küçük taş katkılı. Hamuru renginde astarlı, perdahlı. Dışı gri, siyah alacalı. Basit ağız kenarlı, keskin omuzlu, çukurlaştırılmış yüksek düz dipli. Omuz keskinliği üstüne karşılıklı olarak kabartma boğa boynuzu bezeme yapılmış. Bu bezemelerin arasına gelen kısma, ağız kenarı altından omuza doğru uzanan dikdörgen biçimli bir kabartma yapılmış.

-Kş. 95. 169 (Res.43)

y. 21, ağ.ç.26.5, karın g. 30.5 cm.

Yapı dışındaki ocağın yanından.

Koyu gri (10 YR 4/1) hamuru kireç ve kum katkılı. Hamuru renginde bırakılmış. Dışı gri, siyah alacalı. Basit ağız kenarlı, kısa boyunlu, keskin karınlı, çukurlaştırılmış düz dipli. Ağız kenarı altını omuza bağlayan yuvarlak kesitli kulpları dik bağlanmış.

3. Vazolar: 1. evrede olduğu gibi 9.7- 50 cm. arasında değişen boylardaki vazolar kulplu kulpsuz tiplerle temsil edilmektedir. Aynı gövdeden çıkan çift ağıza sahip bir vazo, Köşk Höyük için yeni bir formu temsil etmektedir. Tam benzeri olmasa da çift ağızlı tipte, değişik formlarda kaplar Kuruçay Geç Kalkolitiği'nden tanınmaktadır²⁰.

-Kş.95. 172 (Res.44; Çiz.20)

y.27.5, ağ.ç. 10.3, karın g. 26 cm.

Odada 1. kap.

Kahverengi (7.5 YR 6/4) hamuru kireç ve kum katkılı. Aynı renk astarlı, perdahlı. Dışı yangından gri, siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, silindirik boyunlu, şişkin karınlı, çukurlaştırılmış düz dipli. Karnın yukarı doğru daralan üst kısmına iki boyun sığ bir yivle birleştirilmiş. Boyunların yanına, karın

²⁰ Duru 1983: 28, Lev. 20/16, 27/3; Umurtak 1996: 491, 496 vd.

genişliği üstüne oval kesitli kulpları yatay olarak bağlanmış. Kulpların gövdeye bağlanan kısımları yassıtılıp yuvarlatılmış.

-Kş.95. 164 (Res.45; Çiz.21)

y.9.7, ağ.ç. 7.5, karın g. 10, dip ç. 3.8 cm.

Odada 9. kap.

Siyah hamuru kireç, mika katkılı, siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, aşağı doğru hafifce daralan konik boyunlu, boyun dibi sığ yivli, keskin karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstüne karşılıklı olarak kabartma boynuz bezeme yapılmış.

-Kş.95. 168 (Res.46; Çiz.22)

y.12.8, ağ.ç. 10.2, karın g. 13 cm.

Odada 7. kap.

Gri (5 YR 7/2) hamuru kireç, kum ve mika katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, dik boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstündeki karşılıklı ilmek kulpları yatay olarak bağlanmış. Kulpların arasında, karın keskinliği üstüne karşılıklı olarak kabartma boynuz bezeme yapılmış.

-Kş.97. 2 (Res.47)

y.40, ağ.ç. 20, karın g. 32, dip ç. 8.2 cm.

Odada 2. kap.

Koyu kahverengi (7.5 YR 5/6) hamuru kireç ve kum katkılı, siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstündeki yatay bağlanmış kulplarının yanında yukarı doğru kıvrılmış kabartma boynuz bezeme mevcut.

-Kş.97.3 (Res.48)

y.38.5, ağ.ç. 23.2, karın g. 31.3, dip ç. 8.5 cm.

Odada 5. kap.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kireç ve kum katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Yangından dolayı siyah ve gri alacalanmış. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstündeki yatay bağlanmış kulplarının yanında yukarı doğru kıvrılmış kabartma boynuz bezeme mevcut.

-Kş.95.173 (Çiz.23)

y.50, ağ.ç. 28, karın g. 40 cm.

Odada, 4. kap.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru mika, kum ve orta boy taş katkılı, siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, düz dipli. Karın keskinliği üstündeki yatay kulpları yassıtılarak bağlanmış.

-Kş.97.4 (Res.49)

y.37.3, ağ.ç. 26.4, karın g. 31, dip ç. 7.7 cm.

Odada 3. kap.

Koyu kahverengi (7.5 YR 5/6) hamuru kum ve orta boy taş katkılı, siyah astarlı, parlak perdahlı. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstündeki yatay kulpları yassıtılarak bağlanmış.

-Kş.98.1 (Res.50)

y.34, ağ.ç. 20.5, karın g. 32.3, dip ç. 7.5 cm.

Odadan.

Devetüyü (7.5 YR 5/4) hamuru kum, kireç ve orta boy taş katkılı, hamuru renginde astarlı, perdahlı. Basit ağız kenarlı, silindir boyunlu, boyun dibi sığ yivli, yuvarlak karınlı, hafif çukurlaştırılmış düz dipli. Karın keskinliği üstündeki oval kesitli kulpları dik olarak bağlanmış. Kulpların üstünde iki yanda kabartma kaş ve içlerinde birer nokta halinde göz tasvirleri mevcut.

4. Küp: Bu evrede ele geçen tek küp, Köşk Höyük'ün en büyük eserlerinden biridir.

- Kş.97. 15 (Res.51; Çiz.24)

y. 105, ağ.ç. 47.5, karın g. 80 cm.

Odada kapının karşısında, doğu duvarı dibinde 6. kap.

Kirli devetüyü (10 YR 7/4) hamuru kireç, kum ve orta boy taş katkılı. Dışı devetüyü astarlı, perdahlı. Yangından yer yer siyah, gri alacalanmış. Basit ağız kenarlı, hafif içbükey kenarlı silindir biçimli boyunlu, yumurta gövdesi asimetric, sivri dipli. Omuz genişliği üstündeki karşılıklı dik kulpları oval kesitli.

5. Maşrapa: Evin tek maşrapası önceki evrede bulunanın eşidir.

- Kş.97. 8 (Res.52)

y. 14.7, ağ.ç.10, karın g. 15.3, dip ç.5.5 cm.

Odadan.

Kahverengi (10 YR 5/3) hamuru kireç ve kum katkılı. Hamuru renginde astarlı, parlak perdahlı. Yangından dolayı siyah alacalanmış. Basit ağız kenarlı, kısa silindirik boyunlu, şişkin karınlı, hafifce çukurlaştırılmış düz dipli. Boyunun gövdeye birleşen kısmı bir yivle belirtilmiş. Ağız kenarı altını karın genişliği üstüne bağlayan kulbu oval kesitli.

II. KÜÇÜK BULUNTULAR

Her iki evrede de küçük buluntular pişmiş toprak, kemik ve taştan yapılmıştır. Bunlara 1. evrede yumuşakça kabuğu, 2. evrede boynuzdan üretilmiş olanlar katılmıştır.

1. EVRE

1. Pişmiş topraktan yapılmış eserler:

İnsan ve hayvan figürinleri ile bir mühür bu evrenin pişmiş toprak eserlerini oluşturmaktadır.

A. Tanrıça Figürini:

Evin ilk evresinde seki üstüne bırakılmış tek insan figürini oturan bir tanrıçaya aittir. Kalça ve bacakların üst kısmının çok iri gösterimi, ağırlığını bir bacağın üstüne vererek oturması bakımından Köşk Höyük II. katta bulunmuş figürin ve Höyücek örneklerine²¹ benzerlik gösterir. Diğer taraftan biraz daha stilize işlenmiş olması ile onlardan ayrılmaktadır. Bu stilizasyon, kolların belirtilmemiş olması, omuz başlarının küt olarak bırakılması, karın ve göğüslerin abartısız gösterimi ile sağlanmıştır.

- Kş. 95- 39 (Res.53a,b; Çiz.25)

mev.y. 2.3, g.2.5, k. 2.2 cm.

Odada işliğin üstünden.

Koyu gri hamuru kireç ve mika katkılı, hamuru renginde bırakılmış. Baş boyundan itibaren kırık. Geniş omuzlu, kollar belirtilmemiş, omuz uçları küt

²¹ Silistreli 1989: 498- 499, Lev. II, 3-4; Duru 1994b: 733, 740, Lev. 24, 33/2

olarak yapılmış. Ağırlığını sağ tarafa vermiş olarak dizlerinin üstünde oturur vaziyette. Karın, bacak, kalça ve bel hatları belirtilmiş. Altı hafif çukur.

B. Hayvan Figürini:

Hayvan figürinleri Köşk Höyük'de az sayıda örnekle temsil edilir. Kabaca şekillendirilmiş olmaları çoğunlukla türlerinin saptanmasını güçleştirir. Bu yapıda ele geçen figürinin kırık boynuzları, kısa dik kuyruğu ve sakalı ile bir keçiyi betimlediği anlaşılmaktadır. Aynı yapıda, odanın güneybatı köşesindeki kil kutuda çok sayıda keçi boynuzunun da istiflenmiş olması göz önüne alınırsa, bu figürini bir adak eşyası olarak değerlendirmek olasıdır.

- Kş. 96- 38 (Çiz.26)

mev. y. 4.5, uz. 5.4, g. 2.7 cm.

Deponun girişinde, silonun önünden.

Devetüyü (5 YR 6/4) hamuru orta boy kum ve taş katkılı. Hamuru renginde bırakılmış. Boynuzları kırık, gözler farklı yükseklikte belirtilmiş, uzun burunda delikler nokta halinde, ağız bir çizgi ile gösterilmiş, sakalı belirtilmiş, kısa küt kuyruklu. Dolgun gövdeli, kısa küt ayaklarının ön sağ teki korunmuş.

C. Damga Mühür:

Bu evde bulunmuş tek örnek, Köşk Höyük'ün diğer mühürleriyle birlikte S. Özkan tarafından detaylı bir biçimde incelenmiştir²². Köşk Höyük'ün II ve III. katlarında bulunmuş olanlarla benzer özelliktedir.

- Kş. 95- 74 (Res.54)

y.1.7, ç.1.8 cm.

Odada sekinin önünden.

Koni biçimli, tepesi yuvarlak. Gövdenin yarısına yakın kısmını kaplayan yatay ip deliğinin üstü kırık. Yuvarlak mühür yüzünde haçın kolları arasında kalan alan paralel çizgilerle doldurulmuş.

2. Kemik yapılmış eserler:

Konutta, delici alet grubuna giren altı adet bız ele geçmiştir. Tamamı küçükbaş hayvanların kemiklerinden yapılmıştır. Teknikleri bakımından,

²² Özkan 2001: 18-19, Kş.95- 74

Köşk Höyük'ün ilk dönem kazılarında bulunmuş ve S. Özkan tarafından detaylı incelemesi yapılmış olanlardan hiçbir şekilde ayrılmazlar²³. Özkan'ın gruplamasında Ib-d tiplerinde yer alanların benzerleridir.

- Kş. 95- 2 (Çiz.27)
mev. u. 6.2, g. 0.9 cm.
Odadan.

Kemiğin ortadan dilinip bir ucunun çok sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş. 95- 72 (Çiz.28)
u.5.9, g.1.6 cm.
Odadan.

Kemiğin bir kenarının kesilerek uca doğru sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş. 95- 73 (Çiz.29)
u. 4.2, g.1 cm.
Odadan.

Kemiğin bir kenarının kesilerek uca doğru sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş. 95- 104 (Çiz.30)
mev.u.8.7, g.1 cm.
Odada sekinin üstünden.

Kemiğin ortadan dilinip bir ucunun sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş. 96- 10 (Çiz.31)
u.9.5, g.1.6 cm.
Depodan.

Kemiğin bir ucunun kesilip sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş. 96- 11 (Çiz.32)
mev. u. 9.7, g. 2.2 cm.
Depodan.

Kemiğin bir ucunun kesilip sivriltilmesi ile yapılmış.

²³ Özkan 2002: 510-511, Çiz. 1-11.

3. Yumuşakça kabuğundan yapılmış eser:

Bu gruptaki tek eser bir boncuk tanesidir.

- Kş. 96- 16 (Çiz.33)

1.1x 0.1 cm.

Odada sekinin üstünden.

Yumuşakça kabuğundan, düğme gibi yuvarlatılmış, ortasına bir delik açılmış.

4. Taş eserler:

Değişik taş türlerinden yapılmış eşyalar taş kap, perdah taşları, havan eleri ve sürtme taşları ile temsil edilmektedir.

A. Taş Kap:

Depoda küplerin arasında bulunmuş bazalttan yapılmış bir kap kabaca şekillendirilmiştir. Akeramik Neolitik dönemden beri kullanılan kaplardan farksızdır.

- Kş. 96- 44 (Res.55; Çiz.34)

y.4, ağ. ç. 8.9, dip ç. 5.7 cm.

Depoda 1 ve 2 nolu küpler arasında, 12 nolu kap.

Ağız kenarı yuvarlatılmış, kabaca şekillendirilmiş gövdeli, düzensiz düz dipli. İçi sıg bir çanak şeklinde oyulmuş.

B. Perdah Taşları:

Üretilen aletleri perdahlamada kullanılmış olması gereken taşlar farklı biçimler gösterir. Kumtaşı ve yeşil renkli çaytaşından üretilmiş üç örnek bulunmaktadır.

- Kş. 95- 29 (Res.56)

y.6.3, g.3.1, k. 1.6 cm.

Odada işliğin önünden.

Dikdörtgen prizma biçiminde, alt kenarı sürterek kullanılmaktan dolayı eğri olarak aşınmış, üst kenarın ortasına sap şeklinde bir tutamak yapılmış.

- Kş. 95- 30 (Res.57)

4.5x 4.6x 3.2 cm.

Odadan.

Yamuk prizma biçimli, köşeleri yuvarlatılmış. Dört yüzü kullanımdan dolayı parlamış.

- Kş. 95- 31 (Res.58)

8.1x 3.7x 2.7 cm.

Odadan.

Düzensiz biçimli, iki ucu yuvarlatılmış.

C. Havan eli:

Bazalttan yapılmış tek havan eli, bir uca doğru hafifce inceltülerek amacına uygun biçime getirilmiştir. Vurma yüzü hafif bombelidir.

- Kş. 96- 43 (Res.59)

y.18, g. 7.5 cm.

Depodan.

Üst ucu hafif konikleştirilmiş silindir gövdeli. Oval biçimli vurma yüzü kullanımdan dolayı düzelmiş.

D. Sürtme ve Ezgi taşları:

Gri ve beyaz gözenekli kumtaşlarından yapılmış beş ezgi taşından biri işlik üstünde , üçü tandır silo arasında, biri deponun kuzey kısmında bulunmuştur. 58x 25x 22 ila 31x 18x 14 cm. arasında değişen ölçülerdedir. Kullanım yüzleri daha düz ve oval olan küçük boydaki ikisini üst parça; daha içbükey ve büyük boyda olanların alt parça olarak kullanılmış olmaları gerekir.

2. EVRE:

1. Pişmiş topraktan yapılmış eserler:

Bu evrenin pişmiş toprak eserleri bir tanrıça figürini ve ağırşaklardır.

A. Tanrıça Figürini:

Köşk Höyük'ün bilinen figürinlerinden tamamen farklı bir stilde yapılmıştır. Çan biçimli gövdesi, küçük bir çıkıntı şeklinde sadece biri belirtilmiş kolu, burun, ağız ve göz işlenişi ile şematik bir görünümdeydir. Konik başlığı ve yüz detaylarının işlenişi Köşk Höyük I. katında bulunan figürine benzerlik göstermektedir²⁴.

²⁴ Silistreli 1991: 96, Resim: 3

- Kş.95.25 (Res.60; Çiz.35)

y.2.7, g.1.6 cm.

Odanın güneydoğu köşesindeki iki boyunlu kabın (1.kap) yanından.

Koyu gri hamurlu, hamuru renginde astarlı. Konik başlığı geriye doğru yatık, başa geçen kısmı alın üstünde belirtilmiş. Kabartma olarak belirtilmiş yay şeklindeki kaşlar burunla birleşmiş ve yüzü ikiye bölmüş Birer yuvarlak kabartma halindeki gözlerin ortası/bebeği çukur. Yuvarlak ağız bir çukur halinde gösterilmiş. Kısa boyunlu, konik gövdeli. Alt kısmı düzensiz olarak bırakılmış. Sol kol gövdenin üst kısmında küçük bir çıkıntı halinde belirtilmiş.

B. Ağırşaklar:

Ele geçen iki ağırşaktan biri çanak parçasından üretilmiştir. Her ikisi de basık silindir biçimlidir.

- Kş.95.23 (Çiz.36)

y.1.1, ç.4.1, delik ç. 0.9 cm.

Odadan.

Kirli devetüyü (10 YR 6/4) hamuru kireç, kum ve mika katkılı. Hamuru renginde bırakılmış, yüzeyi yangından grileşmiş. Düzensiz silindir biçimli.

- Kş.95.24 (Çiz.37)

y.0.7, ç.4.1, delik ç. 0.7 cm.

Odadan.

Koyu gri (10 YR 4/1) hamuru ince kum ve mika katkılı, içi, dışı kızıl kahverengi (7.5 YR 6/4) astarlı bir kabın parçasından yapılmış. Kenarları yuvarlatılarak düzeltilmiş.

2. Kemikten yapılmış eserler:

Bu evrenin kemik eşyaları delicilerin iki türü olan bız ve şişlerden oluşmaktadır. Teknik ve biçimleri önceki evreden farksızdır.

A. Bızlar:

Önceki evrede de görülen Özkan I c ve d tipinde²⁵ üç örnekle temsil edilmektedir.

²⁵ Özkan 2002: 511, Çiz. 6-9.

- Kş.95.1 (Çiz.38)
mev.y.5.3, g.1.2 cm.
Odadan.

Kemiğin bir kenarının kesilerek uca doğru sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş.95.36 (Çiz.39)
y.7.9, g.2.4 cm.
Odadan.

Kemiğin bir kenarının kesilerek uca doğru sivriltilmesi ile yapılmış.

- Kş.95.7 (Çiz.40)
mev.y.4, g.0.5 cm.
Odadan.

Kemiğin ortadan dilinerek bir ucunun sivriltilmesi ile yapılmış.

B. Şişler:

İki ucu da sivri olarak yapılan delicilerdendir.

- Kş.95.4 (Çiz.41)
mev.y.7.4, g.1.7 cm.
Odadan.

Kemiğin ortadan dilinip bir ucunun sivriltilmesi, diğer ucunun yuvarlatılıp düzeltilmesi ile yapılmış.

- Kş.95.6 (Çiz.42)
mev.y.7.2, g.0.5 cm.
Odadan.

Kemiğin ortadan dilinip bir ucunun sivriltilmesi ile yapılmış. Diğer ucu kırık.

3. Boynuzdan yapılmış eserler:

Bu gruba giren iki sap mevcuttur. Her ikisi de boynuzun uca yakın kısmından kesilerek çıkarılmış parçalarıdır. İki uca açılan yuvarların dış yüzleri, geçirilecek aletin oturması için düzeltilmiştir²⁶.

²⁶ Özkan 2002: 515, Çiz. 26.

- Kş.95.26(Res.61)

u.5, k.1.5- 1 cm.

Odadan.

Boynuzun iki kenarının kesilmesi, bir ucuna 1.7cm., diğerine 0.7 cm. lik yuva açılması ile yapılmış. Çatlaklı.

- Kş.95.27(Res.62)

u.7.5, k..1.8- 1.3 cm.

Odadan.

Boynuzun iki kenarının kesilmesi, bir ucuna 2.5cm., diğerine 1.8 cm. lik yuva açılması ile yapılmış. Geniş ucu zedeli

4.Taş eserler:

Bu yapının taş buluntuları bir perdah taşı ile çok sayıda sürtme ve ezgi taşından oluşmaktadır.

A. Perdah Taşı:

- Kş.95.33(Res.63)

u.8.8, g.5, k. 3.3 cm.

Odadan.

Düzensiz biçimli, bir kenarı düz, diğeri dışbükey. Yan yüzler kulanımdan dolayı parlamış.

B. Sürtme ve Ezgi Taşları:

Önceki evre örneklerinin benzerleridir.

EK.1

Köşk Höyük kazılarında bulunan üç adet organik kökenli olduğu tahmin edilen materyal irdelenmek için MTA Tabiat Tarihi Müzesine verilmiştir.

Boyutları: 3.4x 0.4 cm., 1.0x 0.5 cm., 1.4x 0.5 cm.

Önce makroskopik olarak irdelenen materyaller mat siyah renkli, kuru, kırılğan ve sert sayılan kalıntılardır. Bu kalıntıların üstünde yumuşakçalara (mollusca) ait kavkı parçaları saptanmıştır. Bu parçaların pelesipod (yassı solungaçlılar) kavkı parçaları olduğu paleontologlar tarafından doğrulanmıştır.

Üç küçük ana materyalin ise *ağır ham petrol ürünü asfalt türünden bir kalıntı* olduğu (Ek. 2) anlaşılmıştır.

24/Şubat/ 1998

Ergun Kaptan

MTA Genel Müdürlüğü

Tabiat Tarihi Müzesi ANKARA

EK.2

Yapılan Petrografik ve mikrokimyasal analizler sonucunda organik materyalin genellikle petrol kökenli (asfalt cinsi) materyal olduğu tesbit edilmiştir. Örnek içinde az miktarda, bitkisel dokuların izlenebildiği kömürsü materyal parçacıkları (yaklaşık 5- 60 mikron boyutunda) da saptanmıştır.

23 Ocak 1998

Jeo. Yük. Müh. Dr. Selami Toprak
MTA Genel Müdürlüğü MAT Dairesi
Organik Petrografi Uzmanı

KAYNAKÇA

- Alkım 1986: Alkım H., "İkiztepe Kazılarında Saptanan Kültür Katları ve Elde Edilen Madeni Eserlerden Örnekler" IX. Türk Tarih Kongresi, 119- 132
- Alkım- Bilgi 1988: Alkım U.B.- Alkım H.- Bilgi Ö., İkiztepe I. Birinci ve İkinci Dönem Kazıları / The First and Second Seasons' Excavations (1974- 1975) Ankara
- Bilgi 1980: Bilgi Ö., "Yeni Bulunmuş Eserlerin Işığında Anadolu'da Bronz Çağı Öncesi İnsan Figürleri Hakkında Yeni Gözlemler/ New Remarks on the Pre- Bronze Age Anatolian Anthropomorphic Representations in the Light of New Acquisitions" Belleten XLIV/ 173, 1-12/ 13- 24
- Duru 1983: Duru R., "Kuruçay Höyüğü Kazıları, 1981 Çalışma Raporu/ Excavations at Kuruçay Höyük 1981" Anadolu Araştırmaları/ JKF IX, 13- 40 /41- 50
- Duru 1992: Duru R., "Höyücek Kazıları- 1989" Belleten LVI/ 216, 551- 562
- Duru 1994a: Duru R., Kuruçay Höyük I. 1978- 1988 Kazılarının Sonuçları Neolitik ve Erken Kalkolitik Çağ Yerleşmeleri/ Results of the Excavations 1978- 1988 The Neolithic and Early Chalcolithic Periods. Ankara
- Duru 1994b: Duru R., "Höyücek Kazıları 1990/ Höyücek Excavations ,1990" Belleten LVIII/ 223, 725- 743/ 745- 750
- French 1968: French D., "Excavations at Can Hasan, 1967. Seventh Preliminary Report" AS XVIII, 45- 56
- Garstang 1953: Garstang J., Prehistoric Mersin, Yümük Tepe in Southern Turkey. Oxford
- Gülçur 1999: Gülçur S., "Güvercinkayası 1997" Anatolica XXV, 53- 69
- Gülçur- Endoğru 1999: Gülçur S.- Endoğru M., "Güvercinkayası 1997 Kazısı" XX. Kazı Sonuçları Toplantısı I. 77- 83
- Gülçur *et alii* 2000: Gülçur S., Endoğru M.- Kara D., "Güvercinkayası 1998 Kazısı" 21. Kazı Sonuçları Toplantısı, 1. Cilt. 55-60

- Kuniholm 1998: Kuniholm P.I., "Aegean Dendrochronology Project 1996- 1997 Results" XIII. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, 49- 63
- Kuniholm-Newton 2002: Kuniholm P.I.-Newton M., "Radiocarbon and dendrochronology" The Neolithic of Central Anatolia, Central Anatolian Neolithic e-Workshop. İstanbul, 275-276.
- Mellaart 1970: Mellaart J., Excavations at Hacılar I- II. Edinburg
- Munsell 1975: Munsell Soil Color Charts. Baltimore
- Özkan 2001: Özkan S., " Köşk Höyük Seals" *Anatolica XXVII*, 15- 22
- Özkan 2002: Özkan S., " Köşk Höyük Kemik Eserleri" *Anadolu Araştırmaları XVI*, 509-525.
- Rosenberg- Peasnall 1998: Rosenberg M.- Peasnall B.L., " A Report on Soundings at Demirköy Höyük: an Aceramic Neolithic Site in Eastern Anatolia" *Anatolica XXIV*, 195- 207
- Safar *et alii* 1981: Safar F., Mustafa M.A., S.Lloyd, Eridu. Baghdad: Republic of Iraq, Ministry of Culture and Information, State Organization of Antiquities and Heritage. Baghdad
- Seeher 1987: Seeher J., Demirci Höyük III.1: Die Keramik 1, Mainz
- Silistireli 1985: Silistireli U., " Köşk Höyüğü" VI. Kazı Sonuçları Toplantısı, 31- 34
- Silistireli 1986: Silistireli U., "1984 Köşk Höyüğü" VII. Kazı Sonuçları Toplantısı, 129- 141
- Silistireli 1989: Silistireli U., " Köşk Höyük Figürin ve Heykelcikleri" *Bulleten LIII/ 207- 208*, 497- 504
- Silistireli 1991: Silistireli U., " 1989 Köşk Höyük Kazıları" XII. Kazı Sonuçları Toplantısı I, 95- 99
- Stein *et alii* 1998: Stein G. *et alii*, "Southeast Anatolia Before the Uruk Expansion: Preliminary Report on the 1997 Excavations at Hacinebi, Turkey" *Anatolica XXIV*, 143- 193
- Umurtak 1996: Umurtak G., " Anadolu'nun Batu Bölgelerinde ve Trakya'da Tunç Çağları Öncesi Yerleşmelerinde Bulunmuş Olan Ayrışık Kaplar" *An. Ar. XIV*, Prof.Dr. Afif Erzen'e Armağan. İstanbul, 479- 517